

זֶה הַשַּׁעַר לְהַ' צְדִיקִים יִבְּאוּ בּוֹ

ליקוטי זוהר מוסר הלכה
מ"חק לישראל" ו"יוסף לחק"

דבר יום ביומו

ליום השבת

קוֹדֶם הַלִּמּוּד יֵאמַר: הִנְנִי רוֹצֵה לְלַמּוֹד, כְּדֵי שְׂבִיאֲנִי הַתְּלִמּוּד לִידֵי מַעֲשֵׂה, וְלִידֵי
יְדִיעַת הַתּוֹרָה. וְהִרְיֵנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה בְּשֵׁם יְהוּ"ה וּבְשֵׁם
אֲדֹנָי מִתְיַחֲדִים יֵאָהֲדוּנָה" עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ בִּיחֻדָּא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

זוהר

תרגום הזוהר

(יתרו דף פ"ח ע"ב)

בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא בְּסַעֲוִדְתָּא תִּנְיִינָא **בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא בְּסַעֲוִדְתָּא תִּנְיִינָא**
פְּתִיב בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּסַעֲוִדָּה
תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ. עַל יְיָ וְדָא, דְהֵיִיא שְׁנִיָּה נֵאָמַר אֲוֹ תִתְעַנֵּג עַל יְיָ. עַל
שַׁעֲתָא אֲתַגְלִיָּא עֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ עֲלִמִין הוּיָה וְדָא, (הו"ה רומז על זעיר אַנְפִּין,
וְעַל הו"ה הַפְּנֵה עֲתִיק, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִזְעִיר), דְהֵיִיא שַׁעֲתָא אֲתַגְלִיָּא עֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ

מוסר

(עניני שבת מש"ס ומדרשים זוהר הקדוש והאר"י וספרי מוסר)

(א) זֶה לְשׁוֹן מַהֲרָם פֶּאֶפְרוּשׁ בְּסַפֵּר אֲוֹר שַׁבָּת כְּרָאוּי. וְאִם אֶפְשֵׁר לוֹ יִתְעַנֶּה,
אֲוֹר צְדִיקִים: יוֹם עָרַב שַׁבָּת וְלִכְּל הַפְּחוּת לֹא יִקְבַּע בְּעָרַב שַׁבָּת סַעֲוִדָּה
קְדִישׁ יָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה לְתַקֵּן אֲשֶׁר פָּגַם מִתְכַּשִּׁיל וְכָל שְׁכַן מִבְּשֵׁר וְיִיז: **(ב) בְּסַפֵּר**
בְּכָל הַשָּׁשָׁה יָמִים, בְּכַדֵּי שְׂיִוְכַל לְקַבֵּל נַעַם מְגִדִים (פְּרִשְׁת פְּנִיחָס) בְּעָרַב שַׁבָּת

הלכה פסוקה

(הלכות שבת מלוקט משלחן ערוך ונושאי פליו, וגדולי אחרונים)

(א) זֶה לְשׁוֹן סֵפֶר יִרְאִים בְּעַל הַתּוֹס' ז"ל: לְקַדְשׁוֹ, וְשִׁמְיָרָה הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
צְוָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת אֲדָם וְאֲבִיו שְׁמַר אֶת הַדְּבָר. וּבְשֵׁם שְׂצוּהָ הַקְּדוֹשׁ
שְׁמִירַת שַׁבָּת עַל לְבוֹ, שְׁנֵאֵמַר וְשִׁמְרָתֶם בְּרוּךְ הוּא לְתַת מוֹרָא לְמַקְדֵּשׁ, כִּד צְוָה
אֶת הַשַּׁבָּת, וּכְתִיב שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת מוֹרָא לְשַׁבָּת כו',

זוהר

תרגום הזוהר

בְּחֲדוּתָא וּשְׁלִימוֹ, וְחֲדוּתָא דְעֵתִיקָא עֲבָדִינָן, עֲלִמִין בְּחֲדוּתָא וּשְׁלִימוֹ, שְׂבֹאוֹתָהּ
 וּסְעוּדָתָא דִּילִיָּהּ הוּא וְדָאֵי. הַשְׁעָה נִתְגַּלָּה "עֵתִיקָא קְדִישָׁא"
 בְּהֶאֱרָה יְתִירָה, וְכֹל הַעוֹלָמוֹת
 בְּשִׂמְחָה וּשְׁלֵמוֹת, וְחֲדוּתָא דְעֵתִיקָא עֲבָדִינָן, וּסְעוּדָתָא דִּילִיָּהּ הִיא וְדָאֵי, וּשְׂמִיחַת "עֵתִיקָא
 קְדִישָׁא" אֲנִי עוֹשִׂים, וּסְעוּדָה שְׁלוֹ הִיא וְדָאֵי.

מוסר

כִּיּוֹמָא דְשַׁבְּתָא, דְּצִלָּא דְמַהִימְנוּתָא
 אֲתַפְרֶשֶׁת, וְצִרְיָךְ לְאִסְתַּחֲוֵה גְרַמְיָה
 מְלַבּוּשָׁא דְחַל, וְהִדְבְּרִים עֵתִיקִים. הָרִי
 בְּעֵלִיל שְׁקֵדָם שַׁבַּת צִרְיָךְ הִכְנֵה רַבָּה
 לְבַעֲרָא סְטָרָא אַחֲרָא מְקַמֵּי סְטָרָא
 דְקִדְשָׁה, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ, יַעֲוִין שָׁם:
 (ג) וְתוֹסְפוֹת שַׁבַּת הוּא מִירָאָה שְׂמָא
 כְּבַר שַׁבַּת קִדְשׁ, וְזֶה נַעֲשֶׂה פֶתַח לְקַבֵּל
 שַׁבַּת קִדְשׁ, כִּי יִרְאֶה הוּא שְׂעַר, וְכַפֵּי
 הִירָאָה שֵׁישׁ לְאָדָם בְּכַנִּיסַת שַׁבַּת קִדְשׁ,

צִרְיָךְ רַב פְּעֻלִים וְהִכְנֵה רַבָּה לְפִנּוֹת מְלָבוֹ
 כֹּל עוֹבְדִין דְחַל, וּבִיחוד הִרְהוּרִים וְתַאֲוֹת
 וּמַחְשָׁבוֹת בְּלִתֵּי טוֹבוֹת, כְּדִי לְהִבִּיא עַל
 עֲצָמוֹ הַשְׂרָאָת קִדְשַׁת הַשַּׁבַּת, וְכִמוֹ
 שְׂפִתוֹב בְּתַקּוּנֵי זֶהר הַקִּדּוּשׁ, לְדְרוֹתֵיכֶם
 לְתִרֵי בְּתֵי לְבָא. וּלְפִנּוֹת כֹּל עֲצִיבוֹ. וְדַבֵּר
 זֶה מְלֶאכֶה רַבָּה הוּא וְהָרִי זֶה בְּתַבִּירוֹ
 בְּחִשְׁבָּא מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וּבְלִתֵּי טוֹבוֹת
 הַבְּאוֹת מִצַּד הַקְּלִיפָה. וְהִדְבֵּר יוֹתֵר יְדוּעַ
 לִיּוֹדְעִים, כִּי רוּחָא דְחַל אִינוּ בְּקִדְשָׁה

הלכה פסוקה

וְלִבְנֵי יִתְפַּלֵּל לֵה' יִתְפָּרֵךְ שִׁירְחָם עֲלוּי
 וְיִדְרִיכֵהוּ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, שְׁלֵא יִבְלֶה חַיֵּי חַיִּיו.
 וְאֵן ה' יִתְפָּרֵךְ בְּרַחֲמָיו וּבְרֹב חַסְדָּיו יֵאִיר
 עֵינָיו בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ הַקִּדּוּשָׁה, וְיִבִּין וְיִשְׁכִּיל
 תּוֹכֵן הַדְּבַר לַעֲשׂוֹתוֹ וּלְקַיְימוֹ, כִּי ה' יִתְפָּרֵךְ
 לֹא יִמְנַע הַטּוֹב מִהַחֲוֹלָכִים בְּתַמִּים:
 (ב) מִצְוָה עַל כָּל אָדָם שִׁירְחֵץ כָּל גּוֹפּוֹ
 בְּעֶרֶב שַׁבַּת לְכַבּוֹד שַׁבַּת, וְאִסּוּר לְרַחֵץ עִם
 אָבִיו וְחַמּוֹ וּבַעַל אִמּוֹ וּבַעַל אַחֲוֹתָו, וְכֵן
 הַתְּלִמִּיד לֹא יִרְחֵץ עִם רַבּוֹ בְּאֵין צִרְיָךְ לוֹ
 שֵׁישְׁמִשְׁנוֹ. וְאִם הוּא בְּמִרְחֵץ קִדְשׁ לְרַבּוֹ,
 מִתֵּר לוֹ לְהִיּוֹת שָׁם גַּם אַחַר כֶּהָ, אֲבָל
 כִּהְנִי"ל דְּאִסּוּר מִשׁוּם הִרְהוּר, אִסּוּר אֲפִלוֹ
 הוּא כְּבַר בְּמִרְחֵץ. וּבְמִקּוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְכַסּוֹת

וּמַהוּ מוֹרָא שַׁבַּת, שִׁיחֲשַׁב אָדָם בְּלִבּוֹ
 לְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבַּת וּלְשַׁמֵּר אוֹתוֹ, וּלְהִיּוֹת
 חָרֵד עַל הַדְּבַר, (וְהֵינּוּ שְׁיֵהִיָּה זְהִיר וְזִרְיוֹ
 שְׁלֵא יַחַלֵּל אֶת הַשַּׁבַּת חֵם וְשְׁלוֹם, כִּי כָּל
 יוֹכֵל חֵם וְשְׁלוֹם לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבַּת וְהוּא
 בְּסִקִּילָה אוֹ בְּכֶרֶת וְאִם בְּשׁוּגַג כו'), וְלֹא
 מִן הַשַּׁבַּת אֲתָה יִרָא, אֲלֵא מִמִּי שֶׁהִזְהִיר
 עַל הַשַּׁבַּת. וְכַתּוּב בְּנו"א ו'ל: וְצִרְיָךְ לְהִתְפַּלֵּל
 לֵה' יִתְפָּרֵךְ שִׁיבֵא עַל הָאֱמֶת, כִּי חַטָּאת
 גְּעוּרִים שֶׁל הָאָדָם מִסְּמִין עֵינָיו שְׁלֵא יִרְאֶה
 הָאֱמֶת, וְאִף שִׁיכּוֹל לְפַלְּפֵל (בְּפִשְׁעֵמְלָאֵד)
 וּלְהַגִּיד לְאַחֲרִים דִּינִים, אֲבָל הוּא בְּעֲצָמוֹ
 שׁוֹכֵחַ וְלֹא מְקַיְיֵם בְּאֱמֶת. (וּבְפֶרֶט דִּינֵי
 שַׁבַּת אֲשֶׁר הֵם בְּהִרְרִים הַתְּלוּיִם בְּשַׁעֲרָה).

תרגום הזוהר

זוהר

בסְעוּדָתָא תְּלִיתָאָה דְּשַׁבְּתָא כְּתִיב
בְּסַעֲוָדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבַּת נֵאֱמַר
וְהֶאֱכִלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ, (יעקב
רומו לתפארת - זעיר אנפין). דָּא הִיא סְעוּדָתָא דְּזַעִיר אֲנַפִּין דְּהָיוּ בְּשְׁלִימוּתָא, זְהוּ הַסְּעוּדָה

בְּסַעֲוּדָתָא תְּלִיתָאָה דְּשַׁבְּתָא כְּתִיב
נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ, דָּא הִיא סְעוּדָתָא דְּזַעִיר
רומו לתפארת - זעיר אנפין). דָּא הִיא סְעוּדָתָא דְּזַעִיר אֲנַפִּין דְּהָיוּ בְּשְׁלִימוּתָא, זְהוּ הַסְּעוּדָה

מוסר

נַעֲשֶׂה מְקוֹם לְשֵׁרוֹת עָלְיוֹ אֹר קְדֻשַׁת
שַׁבַּת וכו', חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם פְּרֻשַׁת תְּצַנְהָה:
(ד) עָרַב שַׁבַּת קְדֻשָׁה הוּא כְּמוֹ עָרַב יוֹם
הַכַּפּוּרִים, אֹר לְשָׁמַיִם בְּשֵׁם רַבְּנּוּ אֱלִימֶלֶךְ
בְּעַל נַעַם אֱלִימֶלֶךְ. וְכַתּוּב סֵפֶר הַזְּכוֹרוֹנוֹת
יוֹם שַׁבַּת קְדֻשָׁה אֲשֶׁר הִקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
קְדֻשָׁה עִמּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בּו כו', עַל כֵּן
יִשְׂמַח וְיִגִּיל בּו וְיִכְיֶן עֲצָמוֹ בְּקְדֻשָׁה
וּבְטָהֳרָה אַחַר שֶׁרַחֵץ צוֹאוֹת עוֹנוֹת מֵעָרַב
שַׁבַּת וְהַתּוֹדָה עֲלֵיהֶם, וְכַפִּי הַכְּנָתוֹ

בְּקְדֻשָׁה לְקַבֵּל שְׁפַע אֱלֹהִי, כֵּן תַּחּוּל עָלְיוֹ,
כִּי רוּחַ אֱלֹהִים וְשִׁפְעָתוֹ לֹא בָּא אֶלָּא
אַחַר הַשְׁתַּדְּלוֹת וְזִרְיוֹת יִתְּרָה. וְשַׁבַּת רְמֵז
לְעוֹלָם הַבָּא, וְכַהֲנֻסַּת שַׁבַּת נִכְנַס לְהֵאֵי
עֲלָמָא קְדֻשַׁת עוֹלָם הָעָלְיוֹן, וּמְכַבְּדֵי שַׁבַּת
טוֹעֲמִים מִמֶּנּוּ, וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזוֹהַר
הַקְּדוּשָׁה, וְאִין אָדָם זֹכֵה לִיהֲנוֹת מֵאוֹר
עוֹלָם הַבָּא אֶלָּא אַחַר שֶׁיִּרְחֵץ נַפְשׁוֹ מִן
טְנוּפֵי עוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ בְּדִין עוֹלָם הַבָּא,
שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא רַק אַחַר שֶׁיִּקְבַּל

הלכה פסוקה

עֲרוֹתָן בְּבֵית הַמִּרְחָץ, מִתֵּר. שְׁלַחַן עֲרוּךְ
וְאַחֲרוֹנִים: (ג) צִרִיךְ שֶׁיִּרְחֵץ סְמוּךְ לְעָרַב
(וְיִזְהַר שֶׁלֹּא יָבֵא עַל יְדֵי זֶה לִיְדֵי חֲלוּל
שַׁבַּת חֵם וְשִׁלוּם), וְיִלְבַּשׁ מִיַּד בְּגָדֵי שַׁבַּת,
וְזֶהוּ כְּבוֹד שַׁבַּת. וְיִזְהַר שֶׁיִּהְיוּ לוֹ מְלַבּוּשִׁים
מִיְחָדִים מְלַבּוּשֵׁי כְּבוֹד לְלִבָּשׁ לְכְבוֹד שַׁבַּת,
וְאִם אֶפְשָׁר לוֹ יִהְיוּ לוֹ גַּם כֵּן מְנַעְלִים
מִיְחָדִים לְכְבוֹד שַׁבַּת. הַפּוֹסְקִים. וְאֶפְלוּ אֲבָל
רַחֲמָנָא לְצַלְן, מִתֵּר לוֹ לְלַבֵּשׁ מְלַבּוּשֵׁי שַׁבַּת
בְּשַׁבַּת, מִשּׁוּם דְּהָיוּ דְּכַר שֶׁבְּפָרְהֶסְיָא, שְׂאִין
לָךְ עֲנֵי מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִהְיוּ לוֹ מְלַבּוּשִׁים
מִיְחָדִים לְשַׁבַּת. אַחֲרוֹנִים: (ד) אִם אֵי אֶפְשָׁר
לוֹ מִפְּנֵי אִיזְהָ אֲוָנָם לְרַחֵץ בְּעָרַב שַׁבַּת,
כְּתִב בְּאַלְיָה רַבָּה שֶׁיִּרְחֵץ בְּיוֹם ה', וְעַל כֵּן

בְּנֵים בְּעָרַב שַׁבַּת סְמוּךְ לְעָרַב יִחֹזֵר וְיִרְחֵץ
פְּנֵיו וְיִדְוֵי. אַחֲרוֹנִים. וְכַתֵּב בְּשְׁלַחַן עֲצִי
שְׁמִים דָּאִם לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר לוֹ לְרַחֵץ
בְּחַמִּין בְּעָרַב שַׁבַּת, אִזֵּי יִרְחֵץ בְּשַׁבַּת פְּנֵיו
יְדֵיו וְרַגְלָיו בְּחַמִּין שְׁהוּחֵמוּ בְּעָרַב שַׁבַּת
(וְיִזְהַר שֶׁלֹּא יִרְחֵץ בְּהֵם רֹב גּוֹפּוֹ), כְּמוֹ
שֶׁמְבוֹאֵר בְּפּוֹסְקִים: (ה) חֲזִיב כָּל אָדָם לְקָרוֹת
לְעֲצָמוֹ בְּכָל שְׁבוּעָה פְּרֻשַׁת אוֹתוֹ שְׁבוּעָה שְׁנַיִם
מִקְרָא וְאַחַד תְּרֻגוּם, וְאִין צִרִיךְ דְּיִקְרָא לְקָרוֹת
בְּגִזְזוֹן הַטַּעֲמִים (פְּרִי מְגִדִים בְּאֶשֶׁל ס"ק ט),
וּמְכַל מְקוֹם הַיְרָאִים גוּהֲגִין לְקָרוֹת בְּגִזְזוֹן
הַטַּעֲמִים, וְאִסוּר לְהַפְסִיק בְּדַבּוּר בְּאֶמְצַע
קְרִיאַת הַסְּדֵרָה. וְנִכְוֵן לְגַהֲגֵי שֶׁיִּקְרָא גַּם פְּרוּשׁ
רש"י. וְכִי שְׂאִינּוּ מְכִין בְּפִירוּשׁ רש"י, יֵשׁ

זוהר

תרגום הזוהר

של זעיר אנפין שהוא בשלמות, ובלהו שְׁתָּא יוֹמִין מֵהָהוּא שְׁלִימוּ מִתְּבָרְכוּ, וְכָל הַשָּׁשָׁה יָמִים מֵאוֹתָהּ הַשְּׁלֵמוֹת מִתְּבָרְכִים.

וְכַעֲבִי בַר נִשְׁ לְמַחְדֵי בְּסַעֲוֹדְתֵיהּ, וְצָרִיף הָאָדָם לְשִׁמְח בְּסַעֲוֹדְתוֹ, וְלֵאשְׁלָמָא אֵלִין סַעֲוֹדְתֵי, דְּאִינוּן

סַעֲוֹדְתֵי מֵהֵימְנוּתָא שְׁלִמְתָא דְּזַרְעָא קַדִּישָׁא דְּיִשְׂרָאֵל, וְלֵהֲשִׁלִּים אֵלוּ הַסַּעֲוֹדוֹת שֶׁהֵם סַעֲוֹדוֹת

אֲנָפִין דְּהוּי בְּשְׁלִימוּתָא, וְכָלְהוּ שְׁתָּא יוֹמִין מֵהָהוּא שְׁלִימוּ מִתְּבָרְכוּ.

וְכַעֲבִי בַר נִשְׁ לְמַחְדֵי בְּסַעֲוֹדְתֵיהּ, וְלֵאשְׁלָמָא אֵלִין סַעֲוֹדְתֵי, דְּאִינוּן סַעֲוֹדְתֵי מֵהֵימְנוּתָא שְׁלִמְתָא דְּזַרְעָא קַדִּישָׁא דְּיִשְׂרָאֵל, דִּי מֵהֵימְנוּתָא

מוסר

ה' לא ימנע הטוב מההולכים בתמים, כמו שכתוב בספרים הקדושים מזה בארץ: (ה) כתבו המקבלים ז"ל, שבת, אותיות שניות בגימטריא כ"ו (פז): ש"ן ב"ת ת"ו), כמנין השם הוי"ה ברוף הוא, לומר לך פי הפוגם בשבת כאלו פוגם בשם הוי"ה, ועין בתקוני זהר (סוף דף ז) על הפסוק פן יחרסו אל ה' לראות. ועין עוד שם בתקוני זהר (בדף יג) בדברי אליהו דהוא פקורע לבוש המלך

דינו למרק עונותיו. ומתנאי קבלת שפע אלקי הוא התבודדות לחשב בדרכי השם וחסדיו (ואתנח סימנא "בד" קדש ילבש, והבין), ולכן טוב מאד לאדם להתבודד בערב שבת כמו שעה או שתיים. גם יעין במפרשי התורה לסידורא דיומא, ומיהם יפיר נפלאות תמים דעים. ויכין עצמו לכבוד שבת בכל מה דאפשר, וכפי ידיעותיו בספרים הקדושים, כן יכין את עצמו, ואז הבא לטהר מסייעין אותו, כי

הלכה פסוקה

ועל כל פנים תיב להשלימה אחר אכילה עד מנחה. ובדיעבד עד יום ד' בשבת. ובדיעבד יש לו תשלומין בעשרת ימי תשובה או בשמחת תורה. הפוסקים. (ז) יסדר שלחנו בערב שבת ויציע המפות ויתקן כל עניני הבית, כדי שימצאנו ערוך ומסודר בבואו מבית הכנסת. ויהיה שלחנו ערוך כל יום השבת. שם: (ח) ירבה לכבוד שבת בדינים ובשר ויין ומגדנות כפי יכולתו. ובכל סעודה מהג' סעודות מצוה שיאכל דגים. ואפלו מי שצריך לאחרים, אם יש לו מעט

לו לקרות בפרוש התורה בלשון המועתק (לעברי מיימש) או בספר צאנה וראנה, כדי שיבין ענין הפרשה. הפוסקים. כתב השל"ה וא"ר: פשיקרא הסדרה ישם אל לבו ועיניו להתבונן בה, הן במצוה מהמצוות, הן במוסר או במדות היוצאות מהפוסקים, כדי שידע לקיימם, ועוין שם: (ו) מצוה מן המבחר שיקרא אותה בערב שבת אחר חצות. של"ה; מגן אברהם; דרך החיים. ויש אומרים שמצוה מן המבחר שישלים אותה קדם שיאכל בשבת שחרית. רש"ז.

תרגום הזוהר

זוהר

האמונה השלמה של זרע קדש של ישראל, די מהימנותא עלאה דא דלהון היא, ולא דעמין, שהאמונה העליונה זו שלהם היא, ולא של האמות, ובגניי כף ומשום כף אמר ביני ובין בני ישראל, (שאין לאמות חלק בה).

מוסר

מעל המלך, יעוין שם, ואוי לו לאדם שגורם כף במעשיו, ועליו נאמר הפסוק בן כסיל תוגת אמו, כדפרש בזהר הקדוש פרשת בראשית דף כג ע"ב יעוין שם, ועין בספר תוצאות חיים שהאריך בענין זה: (ו) בכל יום השבת יהרהר מעניני קדשת שבת וגדל מעלתה, ויתפלל לה יתברך שיעזרהו לשמר השבת בכל פרטיה. וידמה בעיניו כאלו איש אחד עומד סמוך לו ומעורר אותו בקול רעש גדול, ולא ירף ממנו השגחתו שיעזרה

מאד בענין קדשת שבת, וכל יום השבת יודה להשם יתברך שנתן לנו את יום השבת שהוא מעין עולם הבא, ואשר בזה הגדיל חסדו עמנו בני ישראל, ועל ידי זה יוכל לבוא לתכלית האמתי. וכל יום השבת בעת שהוא פנוי, יהרהר בפסוקים המדברים מעניני שבת, כמו הפסוק "זכור את יום השבת לקדשו", וכדומה מפסוקים אלו. ואם נופל במחשבתו מעניני חל, ממשא ומתן וכדומה, יאמר תיכף בפה מלא הפסוק

הלכה פסוקה

משלו, צריך לזרוז את עצמו בכל מה שהוא, כדי לכבד את השבת ולא אמרו עישה שבתך חול כו' אלא למו שהשעה דחוקה לו ביותר, אבל בלא זה צריך לצמצם בשאר ימים כדי לכבד השבת. ולא יפחות על כל פנים משני תבשילין, ואפלו תבשיל של תרדן וכסא דהרסנא, אם עשאו לכבוד שבת, הרי זה קיים מצות ענג שבת, והו כבוד שבת. ולא די שלא נגרע מערכו, רק אדרבה שָׁכְרוּ כפול, לפי שזה המעט עומד לו בקושי ובצער יותר מהוצאה גדולה שעושה העשיר ברוח. כללן של דברים, כל המרבה לכבד השבת כפי יכלתו הן

בגופו הן בבגדיו הן באכילה ושתיה, הרי זה משבת, וישמח בביאת השבת פיוצא לקראת מלך ולקראת חתן וכלה, וכל המרבה לשמח בביאת השבת, הרי זה משבח: (ט) כשצריך בשר לכבוד שבת ואין זמן קדם בין השמשות שישנה במלח שעור שעה ולבשלו אחר כף, סגי שישנה במלח שעור מיל שהוא ח"י מינוטין. הפוסקים ביורה דעה סימן סט. ויש אומרים כ"ב מינוטין, עין בשו"ת חת"ם (או"ח סימן פ): (י) אף בימות החל מי שהוא בעל תורה, אינו אוכל מסרכא אפלו בכסדרן למטה מחציון, כמבואר בפוסקים, מפל

זוהר

תרגום הזוהר

תא חזי, בסעודתי אלין אשתמודעון
 ישראל דאינון בני מלכא, דאינון
 מהיכלא דמלכא, דאינון בני
 מהימנותא. בא וראה, בסעודות אלו
 נכרים ישראל שהם בני המלך, שהם
 מהיכל המלך, שהם בני האמונה.
 ומאן דפגים חד סעודתא מנייהו,
 אחזי פגימותא לעילא, ומי שפוגם

(שמחסר) סעודה אחת מהם, מראה פגם (חסרון) למעלה, ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא
 עלאה הוא, דלאו מבני היכלא דמלכא הוא, דלאו מודעא קדישא דישאל הוא, ומראה
 בעצמו שאינו מבני המלך, שאינו מבני היכל המלך, שאינו מודע הקדש של ישראל,

מוסר

כמו הלב באמצע הגוף, וכמו שהלב
 שולח מזון ומחיה לכל הגוף, כך השבת
 משפיע לימות החל. ולכן המענג את
 השבת שהוא דגמת הלב שבאדם, נותנים
 לו משאלות לבו מדה כנגד מדה, ערפי
 פנויים. וכתוב בזהר הקדוש ההוא גופא
 דלא אתענג מן הסטרא אחרא בימות
 החל רק בשבתות ובמועדים, לא יכול

זכור את יום השבת לקדשו, וזהו סגלה
 נפלאה להנצל ממחשבת חל, כמו
 שמבואר פל זה בספרי מוסר בארץ:
 (ז) השבת משפיע פרנסה להג' ימים
 שלפניו ולהג' ימים שלאחריו, כי השבת
 הוא כמו מלך בגדוד. יום א' וב' וג'
 בטר שבתא, יום ד' וה' ר' קמי שבתא,
 והשבת הוא באמצע. גם השבת הוא

הלכה פסוקה

יודע שישאר מזה לאחר שבת, אין לחוש,
 אבל קדם שבת אסור לאכל מזה. ופשוט
 דמתר על כל פנים למעם התבשיל בערב
 שבת אם צריך מלח ותבלין וכיוצא בזה:
 (יא) מצוה להטמין חמין בערב שבת כדי
 שיאכל חמין בשבת, כי זהו מכבוד וענג
 שבת, אבל מי שהחמין מוזקין לו, מתר לו
 לאכל צונן. וכן הוא הדין מי שאי אפשר
 לו להטמין על פי אפני התר המבוארים
 בפוסקים, חס ושלום שיקל באסור שבת

מקום לצרף שבת ויום טוב מתר אף לבעל
 תורה, כדי שיאכל בשר לכבוד שבת ויום
 טוב (עין בלבושי ערד סימן לט ס"ק קמט).
 ואם נתותר מבשר זה לחל מתר גם בן.
 וכן פל דבר שמתירין לצרף שבת ויום טוב,
 אם נתותר לחל מתר גם בן, בין דאשתרי
 אשתרי (פרי מגדים ביו"ד סימן לט בשפת
 דעת ס"ק לו, ועין שם בפרי מגדים סימן
 צד במשפצות ס"ק ט). ועין בשו"ת זרע
 יצחק (סימן כ) שבתב, דאף אם המורה

תרגום הזוהר

וְהָבִין עֲלֵיהָ חֲמַרָּא דְתַלְתָּ מִלִּין, דִּינָא דְגֵיהֶנָּם וְכוּ'. וְנוֹתְנִים עֲלֵיו חוֹמֵר שְׁלֹשָׁה דְבָרִים, שְׁהֵם דִּין גֵּיהֶנָּם, חֲבָלֵי מְשִׁיחַ, וּמְלַחְמַת גּוּג וּמַגּוּג. וְתָא חוּי, בְּכֻלְהוּ שְׂאָר זְמַנִּין וְחַגִּין כְּעֵי בַר נִשׁ לְחַדִּי, וְלְמַחְדֵי לְמַסְכְּנֵי.

זוהר

דִּישְׂרָאֵל הוּא, וְיִהְיִין עֲלֵיהָ חֲמַרָּא דְתַלְתָּ מִלִּין, דִּינָא דְגֵיהֶנָּם וְגוֹמֵר.

וְתָא חוּי, בְּכֻלְהוּ שְׂאָר זְמַנִּין וְחַגִּין כְּעֵי בַר נִשׁ לְחַדִּי, וְלְמַחְדֵי לְמַסְכְּנֵי. וְאִי הוּא חַדִּי בְּלַחְדוּי

בֵּא וְרָאָה, בְּכֹל שְׂאָר מוֹעֲדִים וְחַגִּים צְרִיף הָאָדָם לְשַׂמְחָה, וְלְשַׂמְחָה לְעַנְיִים. וְאִי הוּא חַדִּי

מוסר

וּפְנֵיָה מִחֲשַׁבְתּוֹ מְעַסְקֵי הָעוֹלָם, כִּי אֵין רְאוּי לְאָדָם לְעַסֵּק כָּל הַיּוֹם בְּמִלְאָכָה, כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אָבוֹת פָּרָק ד:): הוּי מִמַּעַט בְּעַסֵּק וְעַסֵּק בְּתוֹרָה. וְלֹא דוֹקָא בְּעַסֵּק הַתּוֹרָה אֲלֵא בְּכֹל דְבַר מְצוּהָ וּגְמִילוֹת חֲסִדִּים. גַּם בְּכֹל עֲנִין הַקְּדוּשָׁה הוּא שְׂמַחְשַׁבְתּוֹ תְּהִיָּה פְּנוּיָה מִכָּל דְבַר מְכוּעֵר, וְיִחַשֵּׁב בְּגְדֻלוֹת הָאֵל וּפְעֻלוֹתָיו. כְּלָלוּ שֶׁל דְבַר לֹא יִכְנָס דְבַר בְּטַל בְּמַחְשַׁבְתּוֹ וְכֵן לֹא יִשְׁמַע שׁוֹם שְׁמַע מְגַנָּה

סְטְרָא אַחֲרָא לְמַשְׁלַט עֲלֵיהָ וּבְשָׂרוֹ יִשְׁכֵן לְבִטּוּחַ: (ח) הַיּוֹת שְׂבַאֲרָנוּ בְּאוֹת הַקְּדָם שְׁהַשְׁבַּת הוּא קִיּוּם לְהַשְׁשָׁה יָמִים, לְכֵן רְאוּי לְהַשְׁפִּיעַ מְקַדְּשֵׁת יוֹם הַשְׁבַּת לְכָל יוֹם וְיוֹם מְשַׁשֵּׁת יָמֵי חַל, וְזֶה נִרְמַז בְּפָסוּק "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשְׁבַּת לְקַדְּשׁוֹ", "אֶת" לְרַבּוֹת כָּל שֵׁשֶׁת יָמִים, וְהֵינּוּ שִׁישְׁפִּיעַ לְכָל יוֹם וְיוֹם מְקַדְּשֵׁת שַׁבַּת, כָּל אֶחָד כְּפִי יְכַלְתּוּ. וְעַנִּין הַקְּדוּשָׁה הוּא שִׁיתְּבַטֵּל מְעַט מִמִּלְאָכְתּוֹ וְיִתְּבוּדֵד לְעַסֵּק בְּתוֹרָה,

הלכה פסוקה

לְטַלְטֵל הַמְּנוּרָה אַף לְאַחַר שְׁנִכְבוּ הַנְּרוֹת, אִם לֹא עַל פִּי אֶפְנִים הַמְּבוֹאֲרִים לְקַמּוֹן בְּאוֹת יַם, יְעוּיִן שֵׁם פְּרֻמוֹתֶיהָ: (יג) אִשָּׁה שְׁנֹתֶיהָ בְּעַסְקִיָּה וּבָאָה לְבֵיתָה קְרוֹב לְחֻצֵי שַׁעַת קֳדָם שַׁבַּת, שְׂאֵם תִּרְחֹץ וְתִלְבַּשׁ בְּגָדֵי שַׁבַּת, תִּוּכַל לְבֹא לְסַפֵּק חֲלוּל שַׁבַּת, מְצוּהָ יוֹתֵר שֶׁתְּדַלֵּק כְּמוֹת שְׂהִיא וּבְמַלְבוּשֵׁי חַל, מוֹשְׁתַּבּוֹא חֵם וְשִׁלּוּם לִידֵי סַפֵּק חֲלוּל שַׁבַּת שְׂהוּא בְּכִרַת רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְאִם הִפְעֵל רֹאָה שְׂאֲשֵׁתוֹ מִתְּאַחֲרַת מְצוּהָ גְדוּלָה שְׂהוּא יְדַלֵּק הַנְּרוֹת וְלֹא יִשְׁגִּיחַ בְּקַטְמַת אֲשֵׁתוֹ, וּמְצוּהָ גְדוּלָה יוֹתֵר לִישֵׁב בַּחֲשָׁד מִלְּחַלְלֵל

כְּדִי שִׂיאֵכֵל חַמּוּן. אֲבָל מִי שְׂאִינוּ מֵאֲמִין בְּדְבָרֵי חו"ל וְאוֹסֵר אֲכִילַת חַמּוּן בְּשַׁבַּת, חוֹשֵׁשִׁין עֲלָיו שְׂמָא אֶפִּיקוּרוֹם הוּא, סִימָן רֵנוּ: (יב) חַיִּיב כָּל אָדָם לְהַפְרִישׁ אֶת עֲצָמוֹ מִמִּלְאָכָה וּלְהַדְלִיק אֶת הַנְּרוֹת לְכָל תְּפִחוֹת חֻצֵי שַׁעַת קֳדָם יְצֵאת הַפּוֹכְבִּים, כְּדִי שְׂלֵא יִבְשַׁל חֵם וְשִׁלּוּם בְּסַפֵּק אִסּוּר פְּרַת. חַיִּי אָדָם וְקַצּוֹר שְׁלַחַן עָרוּךְ וּמְשֻׁנָּה בְּרוּרָה. וְטוֹב לְהַנִּיחַ אֶת הַחֲלוּת מִקְּדָם, דְּאִם לֹא כֵן אִסּוּר לְטַלְטֵל כָּל הַשַּׁבַּת הַשְּׁלַחַן שְׂהַדְלִיקוּ הַמְּנוּרָה עֲלֵיהָ, כְּדִלְקַמּוֹן בְּאוֹת יַם, וְאֶפְלוּ לְאַחַר שְׁנִטְלוּ הַמְּנוּרָה מִהַשְּׁלַחַן. וְכֵן אִסּוּר

זוהר

תרגום הזוהר

בלחודו ולא יהיב למספני, עונשיה סגני, ואם הוא שמח לבדו ואינו נותן לעניים, ענשו מרבה, דהא בלחודו חרי ולא יהיב חרו לאחרא, שהרי בלבדו שמח ואינו נותן שמחה לאחר, עליה פתיב עליו נאמר (מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ על פְּנוּכֵם

פֶּרֶשׁ חֲנוּכֵם. ואי איהו בשבתא חרי, אף על גב דלא יהיב לאחרא, לא יהבין עליה עונשא בשאר זמנין וחגיגין, לא נותנים

מוסר

ויתנהג בה, ועין בראשית חכמה שער הקדשה פרק ד, יעוין שם: (ט) בשבת, ישראל דומין למלאכי השרת, מה מלאכי השרת קדושים ואין עסקיהם פי אם בהלל ושבח ליוצרים, כמו כן ישראל ביום השבת קדש, תולעת יעקב: (י) המקדש עצמו בשבת מרגיש הקדשה בכל ימי השבוע, וצריך לקדש השבת במחשבה ודבור. במחשבה, הוא שלא

ולא יאזין אליהם כלל, ולא תהיה קשבת אלא דברים טובים, יוציא מפיו טובה וברכה תמיד, שגם בעת שיעשה מלאכתו יעשה רק באבריו הנגלים ומחשבתו ונפשו יהיה דבוק בה' ותברך, כי אין מהראוי לאדם שכל מחשבתו ונפשו יהיה משעבד למלאכה. ועין מזה בארץ בספר תומר דבורה פרק י' עצה כוללת האריך שיתקשר האדם תמיד בקדשה העליונה

הלכה פסוקה

או לצורך מצוה יש להקל אף על ידי ישראל אם נותן מבעוד יום, הפוסקים, ועין ברש"י ובחיי אדם שיזהר לתן המום בקנה קדם שמדליק הנר, יעוין שם: (טז) ערב שבת ספק חשבה (הוא בין השמשות, ושעורו הוא לערך י"ג מינוטין וחצי קדם צאת ג' פוכבים בינונים), אסור מן התורה לעשות בו מלאכה, ביון שהוא ספק לילה, ואפלו דבר שאינו אסור רק מדרבנן, מפל מקום אסור, ואפלו אם נסתפק לו אם הוא בין

שבת חס ושלום. ואם רואה שהוא קרוב לבין השמשות ומפל שכן ספק בין השמשות, מצוה גדולה שלא ידליק, אלא יצוה לעכו"ם להדליק, ואשרי השם דרכיו הפל לשם שמים: (יד) אסור לתן מום אפלו מבעוד יום לתוך נקב המנורה שמכניסין שם את הנר (של חלב או של שעוה וסמרי"ן). פדי שבשיגיע האש לשם יתכבה. מגן אברהם ושאר פוסקים. ועל ידי עכו"ם מתר, המגז"ה בכאר היטב בשם פמה גדולים. ולצורך גדול

תרגום הזוהר

עליו ענש כשאר מועדים וחגים, דכתיב פֶּרַש חַגֵיכֶם, פֶּרַש חַגֵיכֶם קֹאמֶר, וְלֹא פֶּרַש שַׁבְּתֵיכֶם. וְכָתִיב (ישעי' א') חֲדָשֵׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נִפְשִׁי, וְאֵילֹו שַׁבַּת לֹא קֹאמֶר. וְאֵילֹו שַׁבַּת אֵינֹו מְזַכֵּיר בְּפִסּוּק. וּבְגִינֵי כֶּךָ

זוהר

וּחֲגִינֵי, דְכָתִיב פֶּרַש חַגֵיכֶם, פֶּרַש חַגֵיכֶם קֹאמֶר, וְלֹא פֶּרַש שַׁבְּתֵיכֶם. וְכָתִיב (ישעי' א') חֲדָשֵׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נִפְשִׁי, וְאֵילֹו שַׁבַּת לֹא קֹאמֶר. וּבְגִינֵי כֶּךָ כְּתִיב בֵּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

כתיב ומשום כך נאמר ביני ובין בני ישראל.

מוסר

בְּאִימָה וּפְחַד פְּיוֹשֵׁב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא יִכְטֹל בְּשׁוּם פְּעַם שׁוּם סְעוּדָה מִהֶג' סְעוּדוֹת, וְכֹל יוֹם הַשַּׁבָּת יִהְיֶה בְּשִׁמְחָה וְאוֹר פְּנֵיו לֹא יִשְׁנֶה, וְכֹל הַמְּסַתְּפֵל בֵּהֶם לֹא יִמְצָא אֶלָּא שִׁמְחָה וְסִכָּר פְּנִים יְפוֹת. וַיִּזְהַר מְאֹד שְׁשׁוּם סִבָּה לֹא תִטְרַדְהוּ מִזֶּה כָּלֵל, וְכָתוּב בְּרַפְתְּ ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסִיף עֲצָב עִמָּה. וְכָתוּב בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (פְּרַשְׁתַּת תְּצוּהָ) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: בְּאַתְעֲרוּתָא דְלַתְתָּא הִכִּי מִתְעַרְיָן עֲלֵיו מִלְעִילָא אִי

לְהַרְהֵר דְּכַרֵּי חַל, אִף שֶׁהַרְהוּר מְתָר, מִכָּל מְקוֹם מִדַּת חֲסִידוֹת הִיא, כְּנִזְכָּר בְּשַׁל"ה. בְּדַבּוּר, שְׁלֹא לְדַבֵּר דְּכַרֵּי חַל וְדְכָרִים שֶׁל מַה בְּכֶךָ, וּלְמַעַט בְּדַבּוּר יוֹתֵר הַרְבֵּה מִבַּחֲל. בְּמַעֲשֵׂה, אֵינִן צְרִיף לֹמֵר שְׁלֹא לְחַלֵּל בְּאַיְזָהוּ אָב וְתוֹלְדָה חַס וְשְׁלוֹם, אֶלָּא לְקַדְּשׁוּ בַתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וּבַמְּלַבּוּשִׁים נְאִים, וּבַמְּאֲכָלִים טוֹבִים, וְרַבּוּי גֵרוֹת לְכַבוֹד שַׁבַּת, גַּם בַּעַת שִׁישֵׁב עַל שִׁלְחָנוֹ לֶאֱכֹל יִהְיֶה לְבוּשׁ בְּמַלְבוּשׁ כְּבוֹד וַיִּשֵׁב

הלכה פסוקה

גַּם בְּבֵין הַשְּׁמֻשׁוֹת, דַּעַת הַאֲחֲרוּזִים דִּיפְרִישׁ בְּשַׁבַּת וַיִּתֵּן לְכַהֵן קָטָן לֶאֱכֹל. עֵינֵי בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה סִימָן תְּמִד, וּבְגִתִּיב הַחַיִּים סִימָן תְּקוּ, וּבִישׁוּע"ק שֵׁם ס"ק ח, וּבַהֲגָהוֹת מַעֲשֵׂה רֹקַח שֵׁם ס"ק ח, וּבְיָד אֲפָרִים שֵׁם ס"ק ח, וּבְחַיֵּי אָדָם כָּלֵל קַמְט מו"ז: (יז) הַמְּנִיחַ בְּעֶרֶב שַׁבַּת דְּבַר מוֹקְצָה בְּכֻנְיָה עַל כְּלֵי שְׁלוֹ שְׁמִלְאֲכָתוֹ לְהַתֵּר, נַעֲשֵׂה הַכְּלֵי בְּסִים לְדַבֵּר הָאָסוּר, וְדִין הַכְּלֵי בְּמוֹקְצָה גּוֹפוֹ, וְאֶפְלוֹ נִמְלָה מִשֵּׁם הַמוֹקְצָה בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, מִכָּל מְקוֹם בֵּינָן שְׁהִיתָה מְנַחַת שֵׁם בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת, אָסוּר לְמַלְטָלוֹ גַּם אַחַר כֶּךָ כָּל

הַשְּׁמֻשׁוֹת, מִכָּל מְקוֹם אָסוּר גַּם בֵּין הַפּוֹסְקִים: (טז) וְכֵן אָסוּר לְהַפְרִישׁ חֲלָה בְּבֵין הַשְּׁמֻשׁוֹת (בְּחוּץ לְאַרְצָן), שְׁהֵרִי יִכּוֹל לֶאֱכֹל בְּלֹא הַפְּרָשָׁה וְלִשְׁיִיר מַעַט וְלְהַפְרִישׁ אַחַר הַשַּׁבַּת. שֵׁם. וּבַסְּפָר בְּרַכֵּי יוֹסֵף בְּשֵׁם ב"ד וּבְאִשָּׁל אֲבָרְהָם סִימָן שְׁמַב, וּבְגִתִּיב חַיִּים סִימָן רַסֵּא, מְקִילִין לְהַפְרִישׁ בְּבֵין הַשְּׁמֻשׁוֹת בְּשִׁכַח לְהַפְרִישׁ מִבְּעוֹד יוֹם וְאֵין לוֹ לָחֵם לָבֵן אַחַר, אִךְ אִם חָל עֶרֶב פִּסַּח בְּשַׁבַּת וְשִׁכַח לְהַפְרִישׁ חֲלָה מִבְּעוֹד יוֹם, מִתֵּר לְהַפְרִישׁ בְּבֵין הַשְּׁמֻשׁוֹת, דְּהָא אֵין לוֹ תַקְנָה לְשִׁייר, תוּם"ש. וְאִם שִׁכַח אִזּוֹ לְהַפְרִישׁ

ליום השבת

זוהר

תרגום הזוהר

ומשום דכל מהימנותא אשתכח
 בשבתא, ומשום שכל הארות (העולם)
 האצילות הנקרא עולם) האמונה נמצאת
 בשבת, והבין ליה לבר נש נשמתא
 אחרא, נותנים לו להאדם נשמה
 אחרת (יתרה), נשמתא עלאה, נשמה

ומשום דכל מהימנותא אשתכח בשבתא, יהבין
 ליה לבר נש נשמתא אחרא, נשמתא עלאה,
 נשמתא דכל שלימו בה, כדונמא דעלמא
 דאתי.

עליונה, נשמתא דכל שלימו בה, כדונמא דעלמא דאתי. נשמה שכל השלמות בה פעין
 עולם הבא.

מוסר

הוא שער שבו יכנס האדם לחיי העולם
 הבא הנקרא שבת הגדול, ואם לא קיים
 אדם השבת בעולם הזה אין לו שער
 שבו יכנס לעולם הבא, פי השבת ועולם
 הבא שניהם נקראו שבת, וזה סוד ואת
 שבתותי תשמורו וכו', כלומר אם תשמרו
 השבת שנתתי לכם, תזכו לשבת שהיא
 גנוזה למעלה עין לא ראתה כו' (הוא
 העולם הבא). וכן אמרו רבותינו ז"ל
 מזמור שיר ליום השבת, ליום שכלו
 שבת, ולמה נקרא (עולם הבא) שמה

איהו בעצובא מתעוררין עליו דינין
 מלעילא, ואי איהו בנהירו דאנפין
 מתעוררין עליו חסדים מלעילא, עד כאן,
 ועין עוד מזה בספרי מוסר בארץ:
(יא) וזה לשון מוהרר"י גיקטילא ז"ל
 (בעל שערי אורה ושאר ספרים הקדושים)
 הנדפס בסוף ספר נעם אלימלך בדפוס
 לבוב: דע והאמן פי השבת הוא סוד
 כל האמונה וכל התורה, והוא סוד חדוש
 העולם וקיום הטבע, והוא סוד קשר
 הנסים ונפלאות: **(יב)** ודע פי השבת

הלכה פסוקה

שהדליקו עליו בין השמשות נעשה כמוקצה
 גופו, ולכן אפלו אם הניח עליו בערב שבת
 דבר המתר כדי שיהיה בסיס לאסור ולהתיר
 לא מהני, שהרי ידוע שהער חשוב לו בלידה
 יותר מדבר שמנח על המנורה, ט"ז סימן
 שיא: **(יט)** טוב להניח את החלות על
 השלחן קדם בין השמשות כדי שיהיה
 השלחן בסיס להנרות ולהחלות, ויהיו מתרין
 בטלטול, כי החלות חשובין לו יותר
 מהמנורה, ואף שהמנורה שנה הרבה, כגון

היום אפלו לצרף גופו ולצרף מקומו, ואפלו
 לטלטל הכלי כדי לגער ממנו המוקצה,
 דהוי רק טלטול כלאחר יד, אפלו הכי
 אסור, שהרי הכלי גופו נעשה כאלו היא
 עצמה המוקצה, שט, שי, שיא: **(יח)** אם
 היה מנח שם קדם בין השמשות גם דבר
 התיר, והתיר חשוב לו יותר מהאסור,
 אזי נעשה הכלי בסיס לאסור ולהתיר, ומתיר
 לטלטל הכלי, שם. ומנורה שהדליקו עליה
 נרות לשבת, אף על פי שהוא כלי, כיון

ליום השבת

יא

תרגום הווהר

זוהר

ובגניני כף אקרי שבת. ומפני כף נקרא שבת. שואל - מהו שבת, ומשיב - שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְרִידָה הוּא, שבת הוא שם הקדוש ברוך הוא, שְׁמָא דְאִיהוּ שְׁלִים מְכַל סְטְרוּי. שם שהוא שלם מכל צדדיו.

מוסר

שבת, כי כמו שאדם טורח בימי החל ועומד בטל ממלאכתו בשבת, אוכל, ושותה, ומתפלל, ואינו עוסק במלאכה אחרת, כן העולם הזה, אדם עושה תורה ומצוות ועמל בהם, אין לו שום טורח כשיוצא מעולם הזה, אלא עומד ואוכל בעולם הבא שכר המצוות שהרויח בעולם הזה: (יג) פיצד יקים האדם השבת כהלכתו, יזהר באלו י"א דרכים: (א) לקבל שבת מבעוד יום, לפי שהשבת קדש, וסביבותיו יושבים חילול של חל, ולפיכך צריך האדם שלא יקצר גבול

הקדש ולא יכניס טמאה בהיכל, שלא יאמרו עליו ארור מסיג גבול רעהו, אבל ירחיב גבול לשכינה, ובהיותו מוסיף בשבת בכניסתו וביציאתו מחל אל הקדש, נמצא שהוא מוסיף ומרחיב גבול הקדש, ובזכות זה בהיותו קורא השם בצרה, מרחיב לו ה' גבול הקדש ומקצר גבול הצרה וזוכה לנחלה בלי מצרים כו'. ב) לתקן הוא בעצמו מערב שבת פלים לכבוד שבת, לפי שהשבת פולל ט' אספקלריות המאירות, וכשהאדם הוא מקבל שבת, הוא אושפזיכנא למלך מלכי

הלכה פסוקה

שהוא של כסף וכדומה, מכל מקום אין נפקא מינה, כי אין האסור מחמת המנורה רק דהמנורה הנה בסיס לשלחבת דהוא עקר האסור (עין במגן אברהם סימן רעט ס"ק ה). אבל אם לא הניח קדם בין השמשות החלות על השלחן או שאר דבר התר החשוב לו, כמו יין וכדומה, הרי געשה השלחן בסיס להגרות ואסור למלטל השלחן כל יום השבת אפלו לאחר שהוסרה המנורה מהשלחן, כמו שנתבאר באות הקדם. אבל המפה מתר במלטול, אף על פי שהמנורה עומדת עליה, כי המפה לא

נעשה בסיס להמנורה (עין בפסר חיי אדם כלל סו ס"ב). אבל אם מעמיד הגרות על מפה קטנה מיוחדת להמנורה, או על טם של כסף או שאר מתכות, אסורין במלטול משום בסיס, ואף בשהעכו"ם נטל המנורה מהמפה או מהטם בשבת, כמו שנתבאר, פרי מגדים. ומכל מקום במקום הפסד וצורך גדול יש להקל למלטל השלחן אף שלא הניח קדם בין השמשות דבר התר החשוב לו, משום דדעת קצת גדולי פוסקים דלא נעשה בסיס אלא אם דעתו היתה שותשאר שם המוקצה כל יום השבת, והרי המנהג

זוהר

תרגום הזוהר

אמר רבי יוסי ודאי כף הוא. ווי ליה לבר נש דלא אשלים חדוּתא קדישא. ומאן חדוּתא דיליה. אלין תלת סעודתי מהימנותא. סעודתי דאברהם יצחק ויעקב בלילן בהו, ובלהו חידו על חידו, מהימנותא שלימותא מפל סמרוי:

סעודות שאברהם יצחק ויעקב (שהם מדות חסד, גבורה, תפארת) כלולים בהם (עין להלן יתרו יום שלישי), ובלהו חידו על חידו, מהימנותא שלימותא מפל סמרוי, וכל הסעודות הם שמחה על שמחה, סוד האמונה השלמה מפל צדדיו:

מוסר

המלכים הקדוש ברוך הוא. ולפיכך ראוי לתקן בעצמו מפני כבוד המלך. והאדם העושה פן מאמין באמונת השבת אמונה שלמה, ובאמונת הסודות פנימיות, והוא מכבד את ה' יתברך, ועליו נאמר כי מכבדי אכבוד. ג) בקדוש היום. וסוד הקדוש בשבת, כלומר משויצא מגבול החל הגמור מחנות החיצונים, ונכנס בהיכל הקדוש ועומד לפני ה' יתברך והרי נפשו מקדשת לשם, ולפיכך אין

לו לעשות רק מעשה קדש, ואם עושה מעשה חל ומחלל את השבת, הרי הוא כאשה זונה שמשקרת תחת בעלה, וחיב מיתה, שהוא כמשקר באמונת התורה, לפי שמקדשת היא, כמו האשה המקדשת לבעלה שאם זנתה תחת בעלה מתגרשת או שותה מים המאריים, ולכן נתנה שבת במרה. וכל המחלל שבת בסתר עתיד לשותה מים המאריים. ואם בגלוי חיב מיתה, וכמה הלכות נאמרו ברמז

הלכה פסוקה

להסיר בשבת שחרית את המגורה על ידי עכו"ם, ולכן בשעת הדחק סמכין על זה להקל, אבל שלא בשעת הדחק, חס ושלום להקל. הפוסקים ואחרונים: (ב) אסור למשוך הגר על ידי המפה כדי להאיר יותר במקום שיושב שם, ואף אם המפה אינה בסיס להגר, מפל מקום אין חלוק כי אסור לטלטל הפלי בשביל המוקצה לחוד, כמו שנתבאר

בפוסקים. שם: (בא) כל דבר שיש לחוש שיוזקו בו רבים או תינוקות, אפלו מנח ברשות הרבים, מתר לטלטלו פחות פחות מד' אמות. וכן אם נשבר פלי זכוכית בבית וכיוצא בזה במקום שיש לחוש שיוזקו בהם בגי אדם, מתר לטלטלו להוציא, שם: (כב) אסור לטלטל פלי מהיכנו, דהיינו שיקח פלי שמותר לטלטלו ולתנו תחת המוקצה

תרגום הווהר

זוהר

תאנא, בהדין יומא מתעטרן אבהו, תאנא, בהדין יומא מתעטרן אבהו, וכל בגין למדנו, בזה היום מתעטרים האבות (חג"ת), וכל בגין ינקיו, וכל הבנים יונקים (נה"י), מה דלאו הכי בכל שאר חגין וזמנין. מה שאינו פן בכל שאר חגים ומועדים.

מוסר

שנה המפתח שלהם. ד) בענג במאכל ובמשתה. כי בהיות האדם מענג שבת בג' סעודות, הוא מיחד בזה סודות גדולות כו', יעוין שם. ה) בליל שבת עונת תלמידי חכמים. ולפי שהנפש יתרה נתוספת באדם בליל שבת, אזי הוא קדשת החבור, ובנים הגונים לסריסים אשר ישמרו וגו'. ו) בבטול כל מיני מלאכה וכו'. והמבטל ממלאכה מודה ומאמין באמתת יכלתו, וההפך זולת זה. וזה סוד גדול מסוד האמונה כו', יעוין שם. ז) בבטול דבור של חל. כי בדבור נברא העולם, כמו שכתוב (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וכו', יעוין שם. ח) בתפלה ותורה. לפי היות יום השבת קדש, ואין להשתמש בו כדרך חל, לפיכך צריך להיות מבלה כל השבת בתורה ותפלה, ולהיות בבתי כנסיות ובתי מדרשות בדברי תורה פלו, באפן זמן שבני אדם בטלים, לא יוציאו הזמן בדבורי חל, כי המדבר דברי חל, כאלו מעורר פח החיצונים ומכניס אותם בהיכל המלך, וטוב ממנו הנפל. ט) במנוחה. צריך האדם לנוח בשבת בדבור ובמעשה ורהור, הגם שהרהור מתר, לא התר אלא לפי שאינו ברשותו של האדם, אבל אסור לאדם לעורר מחשבותיו בהרהור חיצונים, ואין זה מנוחה. ולפיכך אמרו שאין קורין בשטרי הדיוטות, כדי שלא יצטערו וכו', יעוין שם. י) במלבוש. בלבושים הראויים למלכות, כי בגדי קדש הם, כי העומד בהיכל המלך ראוי ללבש

הלכה פסוקה

שיפל בתוכו, והטעם הוא פיון דאז יהיה אסור למלטל בלי התהר, דומה כאלו חברו בטיט, ולכן אסור לתן בשבת פלי תחת התרנגלת שתפל הביצה לתוכה, ואפלו נתן פלי תחת המוקצה על מנת שישמט תיכף הפלי מתחתיו, אסור, דאפלו לפי שעה אסור לבטל בלי מהיכנו. ומכל מקום במקום הפסד מרבה מתר אפלו לבטל לכל השבת, סימן רסו: (כג) חכמים גזרו מלעשות

ליום השבת

זוהר

תרגום הזוהר

בַּהֲרִין יוֹמָא חַיִּיבֵיא דְגֵיהֶנָּם נְיִיחִין. בַּהֲרִין יוֹמָא חַיִּיבֵיא דְגֵיהֶנָּם נְיִיחִין, וְלֹא מִתְעַרְיָן בְּעֵלְמָא.
 בְּזַה הַיּוֹם נַחִים הִרְשָׁעִים שְׁבֻגֵיהֶנָּם. מִתְעַרְיָן בְּעֵלְמָא. כָּל דֵּינִין אֲתַבְּפִיין וְלֹא מִתְעַרְיָן בְּעֵלְמָא. בְּזַה הַיּוֹם כָּל דֵּינִים נִכְנָעִים וְאִינָם מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

מוסר

בְּגִדִים הִרְאוּם לְמַלְכוּת, וְזֶהוּ שְׂאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל, בְּגִדִים שְׁבִשְׁל בְּהֶם קִדְרָה לְרַבּוֹ לֹא יִמְזוֹג בְּהֶם פּוֹס לְרַבּוֹ, וְכו', וְעֵין שָׁם. (יא) הַבְּדֵלָה. מִגְדֵּלֶת שַׁבַּת וְתַפְאֲרָתָהּ, הַהַבְּדֵלָה, שֶׁהָרִי נִתְקַדְּשָׁה הַנֶּפֶשׁ בְּכַנְסִיתָהּ, וְהִיא מִיַּחְדָּת לְשַׁבַּת לְעִבּוּדֵת הַקֹּדֶשׁ, כִּף בִּיצִיאַת הַשַּׁבַּת נוֹתְנִים לָהּ גִּט זְמַן וְעוֹשִׁין לָהּ עַל תְּנַאי עַד לְשַׁבַּת הַבָּאָה, וְכֵן הוּא אוֹמֵר הַמְּבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל, וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְיָמֵי הַמַּעֲשָׂה, וְזֶה סוּד וַיִּנְפֹּשׁ, אָבֵל בְּשֶׂאֵר דְּבָרִים הָרִי הַיִּשְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים לָהּ יִתְבָּרַךְ קִנְיָן עוֹלָם, וְשַׁבַּת סוּד כָּל הַתּוֹרָה וְכו', כִּי סוּד זֶה, הַשְּׁעָר לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, וְעֲלִיו גָּאֵר זֶה הַשְּׁעָר לָהּ צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ: (יד) מֵאֵד מֵאֵד יִזְהַר הָאָדָם בְּשַׁבַּת מִמַּשְׁקָה הַמְּשַׁכֵּר, וְאִם בִּימוֹת הַחַל צָרִיף הָאָדָם לְזַהַר בְּזַה, כִּי זֶה חֲלֵי רַע וּמִבִּיא אֶת הָאָדָם לְשַׁפְלוּת גְּדוֹל, וְכִמוּ שְׁדָרַף אִישׁ לְשׁוֹא אֶת אוֹיְבוֹ וּמִבְקֵשׁ רַעְתּוֹ כְּמוֹ כֵּן צָרִיף לְשׁוֹא מַשְׁקָה הַמְּשַׁכֵּר. וְאִם בִּימוֹת הַחַל אָמְרוּ כִּף עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ שְׁצָרִיף לְזַהַר בְּזַה, וְהוּא בְּחִינַת אֵשׁ זָרָה, וְהוּא מַעֲצָת יֵצֵר הָרַע כְּדֵי שִׁיבְטֵל מִתּוֹרָה וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַכֶּזֶה יִהְיֶה הַשַּׁבַּת יִבְחָרְהוּ ד', הַמַּעֲט בְטוֹל תּוֹרָה שֶׁל כָּל יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ רַק בְּיוֹם הַשַּׁבַּת מוֹסִיפִין עוֹד שְׁבַע עַל חֲטָאֲתָם, הַשֵּׁם הַטּוֹב יִכְפֹּר בְּעַדְנּוֹ. וְהִנֵּה בְּשִׁשֶׁת יָמֵי חַל כָּל אֶחָד טְרוּד בְּעַנְיָנוֹ, הַגְּדוֹל לְפִי גְדֻלוֹ וְהַקָּטָן לְפִי קָטְנוֹ, כָּל

הלכה פסוקה

סִכְנָה, וְכָל דְּבָר שְׁמִסְתַּפֵּק בְּחוֹלָה שְׁמָא יֵשׁ בּוֹ סִכְנָה, מְחַלְלִין עָלָיו הַשַּׁבַּת, דְּהוּי סִכְנַת נַפְשׁוֹת, בְּמִבּוֹאֵר כָּל זֶה בְּאַרְךָ בְּהַפּוֹסְקִים: (כד) רְטִיָּה שְׁנִפְלָה מִהַמְּכָה עַל גְּבִי קִרְקַע אוֹ שֶׁהִסִּירָה בְּמִזִּיד, אֲסוּר לְהַחְזוּרָה עַל גְּבִי הַמְּכָה. אָבֵל אִם נִפְלָה עַל גְּבִי כְּלִי אוֹ שֶׁהוֹחֲלָקָה מִמְּקוֹמָהּ, יַחְזוּרְנָהּ, דְּכִיּוֹן דְּמִלְתָּא דְּלֹא שְׁכִיחָא הִיא לֹא גְּזוּרוֹ בֵּיהּ, וּמְגַלָּה מִקְצַת רְטִיָּה וּמִקְצַת פִּי הַמְּכָה וְחִזוּר וּמְגַלָּה

קִצַּת הַשְּׁנִי וּמִקְנָחָהּ, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִקְנַח הַרְטִיָּה שֶׁהוּא מְמַרְחָהּ. וּמִכָּה שְׁנַתְרַפָּאָה, נוֹתְנִים עָלֶיהָ רְטִיָּה שְׁאִינָה רְפוּאָה אֲלֵא שְׁמִשְׁמָרָהּ שְׁלֹא יִסְרַט בְּכַנְדְּרֵיו. וְכֵן מִתָּר לְהִנִּיחַ חֲתִיכַת בְּגָד יָבֵשׁ חֲדָשׁ שְׁאִינּוֹ מְרַפָּא אוֹ אִפְלוּ יִשְׁנִים שְׁכָבָר הָיוּ עַל הַמְּכָה, אָבֵל בְּגָד יֵשֵׁן שְׁלֹא הָיָה עַל הַמְּכָה מְעוֹלָם, אֲסוּר, מְפָגֵי שֶׁהוּא מְרַפָּא, סִימָן שִׁכַח: (כה) אֲסוּר לְהַשְׁמִיעַ קוֹל שֶׁל שִׁיר בְּשַׁבַּת

תרגום הזוהר

זוהר

בְּהַרְיֵן יוֹמָא אֲרִיִּיתָא מִתְעַפְרָא מִתְעַפְרָא בְּעַפְרֵין שְׁלִימִין.
 בְּהַרְיֵן יוֹמָא חֲדוּתָא וְתַפְנוּקָא אֲשַׁתַּמַּע בְּמַאתָן
 בְּעַפְרֵין שְׁלִימִין.
 בְּהַרְיֵן יוֹמָא חֲדוּתָא וְתַפְנוּקָא
 אֲשַׁתַּמַּע בְּמַאתָן וְחַמְשִׁין עֲלִמִין.

בְּזֶה הַיּוֹם שְׂמַחָה וְתַעֲנוּגִים נִשְׁמַע בְּמַאתִים וְחַמְשִׁים עוֹלְמוֹת:

מוסר

אֶחָד כְּפִי עֲרַבּוּ, עַל כָּל פָּנִים בְּשַׁבַּת יֵשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתַּנַּת חֶלְקוֹ. עֵינַי בְּמַדְרֵשׁ
 עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁמְבוֹאֵר כָּל זֶה בְּסִפְרֵי מוֹסֵר בְּאֶרֶץ: (טו) מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ
 הַשְּׁלוֹם בְּקֶשׁ מִפְרַעְזָה לְתַת לְיִשְׂרָאֵל יוֹם מְנוּחָה, וְאָמַר לִיהַּ שְׂיִכְרַר לְהֵם יוֹם
 אֶחָד, וּבְרַר מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם
 אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, וְזֶה שְׂאֵמַר הַפְּתוּב
 יֵשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתַּנַּת חֶלְקוֹ. עֵינַי בְּמַדְרֵשׁ
 רַבָּה שְׁמוֹת פֶּרֶשָׁה א: (טז) מְגִלוֹת הָיוּ
 לְאַבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם מֵיַעֲקֹב אֲבִינוּ עָלֵינוּ
 הַשְּׁלוֹם, שֶׁהָיוּ קוֹרִין בְּהֵם יִשְׂרָאֵל
 וּמִשְׁתַּעֲשְׁעִין בְּהֵם בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ, שֶׁם
 פֶּרֶשָׁה ה:

הלכה פסוקה

בְּכָלִי וּבִיּוֹצֵא בּוֹ, אֲפֵלוּ לְהַכּוֹת בְּאַצְבָּעוֹ זֶה
 עַל זֶה, אוֹ עַל הַלּוּחַ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל, אוֹ לְקַשְׁקֵשׁ
 בְּאֵגוֹז וּבְזוּג לְתִינּוֹק שְׁלֵא יִכְבֶּה, וְלֹא מִטְּפָחִין
 יָד עַל יָד וְלֹא מְרַקְדִין, בְּלֵם גְּזֵרָה שְׂמָא יִתְקַן
 כְּלֵי שִׁיר, וּכְלֵאֲחֵר יָד מִתֵּר לְטַפָּח, וּמִכָּל מְקוֹם
 אֵין מוֹחִין בְּיַד הַעוֹשִׂין בֵּן לְתִינּוֹק שְׁלֵא יִכְבֶּה
 (בְּמְבוֹאֵר הַפֵּעַם בְּהַפּוֹסְקִים), אֲבָל מִתֵּר לְרַקֵּד
 וּלְטַפַּח לְכַבוֹד הַתּוֹרָה. ה' יִתְבָּרַךְ יוֹבְנֵנוּ לְהַיּוֹת
 מִמְּכַבְּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְלוֹמְדֵיהָ, אָמֵן בֵּן
 יְהִי רְצוֹן, בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יִלְאוּ"א: